

Referat af Mattias Tesfayes foredrag i DM-Seniorklub Fyn
”Kloge hænder – Et forsvar for håndværk og faglighed”
d. 19. marts 2014

Mattias Tesfaye udgav en bog med ovennævnte titel i sommeren 2013 ud fra den overbevisning, at bøger er en effektiv måde at komme ud med sit budskab på. Og budskabet er: Hvis der ikke tages hensyn til hænderne, kommer det til at gå ud over samfundet. Dette illustrerede Tesfaye med sit eget uddannelsesforløb:

Da han gik i 9. klasse, fortalte skolens kvindelige uddannelsesvejleder i løbet af en time om elevernes fremtidsmuligheder med baggrund i bogen ”Hvad kan jeg blive?”. Essensen var, at høje karakterer (et gennemsnit over 7) fører til en høj uddannelse, og lave karakterer fører til en lav uddannelse. I løbet af timen nåede hun kun at tale om den høje uddannelse!

Tesfaye havde et højt karaktergennemsnit og valgte derfor Statsgymnasiet i Århus, men havde travlt med alt muligt andet end lektierne, så efter fire måneder kiggede han i ”Hvad kan jeg blive?”, bemærkede et billede af en murer og meldte sig straks ud af gymnasiet og ind på teknisk skole for at blive murer. Hans kammerater på gymnasiet spurgte, om han ikke var bange for at komme til at mangle *udfordringer* – og da hans mor opdagede det et stykke tid efter, var hun helt knust, for det var jo meningen, at han skulle være familiens første student.

Det vigtige i denne sammenhæng er: Hvordan reagerer omverdenen på, at man dropper ud af gymnasiet for at få en håndværkeruddannelse? Hvorfor er en ”høj” uddannelse bedre end en ”lav”? Hvem/hvad afgør, om en uddannelse er høj eller lav? Der findes jo også dårlige højtuddannede og gode lavtuddannede!

Da Tesfaye var blevet uddannet som murer, blev han ringet op af sin fagforening og tilbudt et job som barselsvikar *ved et skrivebord*. Hans murerkolleger mente, at det da virkelig ville være spændende og *udfordrende*! Efter et stykke tid ringede Villy Søvnald og tilbød ham næstformandsposten i SF, hvorfra han meldte sig ud, da Annette Wilhelmsen blev formand. Journalisten Anders Langballe spurgte, om han da ikke var bange for at komme til at mangle *udfordringer*??

Hvorfor er vi så overbeviste om, at håndværk virker kedeligt og skrivebordsarbejde *udfordrende*? Masser af undersøgelser bevidner, at det er et spørgsmål om prestigetænkning, fx ønsker kun 7 % af adspurgte forældre, at deres børn skal starte på en erhvervsskole, mens de alligevel selv er tilfredse med deres arbejde som håndværker; for 15 år siden startede hver 3. unge på teknisk skole, nu er det kun hver 6., mens 8 af 10 unge starter i dag på gymnasiet.

Tesfaye giver ikke nogen egentlig forklaring på dette misforhold, men nævner pga. sin store interesse for katedralbyggeri i middelalderen og arkitektur i al almindelighed, at håndværkere indtil for et par århundreder siden var institutionaliserede i håndværkerlavene, og at stoltheden ved hændernes arbejde (desværre) nu er forsvundet. De sidste 4-5 generationer er kommet *endnu et trin op ad (karriere)stigen*, nemlig fra bonde til snedker til lærer til akademiker.

Tesfayes forsvar for håndværkets traditioner – som *ikke* skal sidestilles med et angreb på akademikere – fremgår af et par eksempler:

- den erfarne murer har i modsætning til lærlingen en enormt fin fornemmelse for, om alt er i orden: Den 53-årige murer kunne føle, at der manglede 1 mm i, at muren stod i vatter. Det kaldes ”praktisk viden”; forskere taler om ”tavs” viden
- det er uhyre vanskeligt at skrive en lærebog for automekanikere, hvor det forklares, at en bolt skal strammes ikke for hårdt og ikke for løst, men tilpas – for hvad er tilpas?? Man kan ikke ekspliciterer noget, der er indarbejdet som vane = tavs viden
- Tesfaye synes, det er sejt, at hans bager reklamerer med at bruge surdej, der er 125 år gammelt
- Stradivariusfamilien var meget dygtige instrumentmagere; håndværket var en familiehemmelighed, men døde med den sidste ordentlige håndværker i 1737. Hans sønner havde nemlig interesseret sig mere for økonomien/skrivebordsarbejdet bag violinbyggeriet end for selve håndværket.

I forbindelse med spørgerunden efter selve foredraget sagde Tesfaye:

- akademiseringen af samfundet skyldes en form for totalitært menneskesyn hos politikerne, mens det retteligen bør være sådan, at samfundet tilpasser sig borgerne og ikke omvendt
- han er fortaler for den nye lov om øgede adgangskrav og hævnning af det teoretiske niveau på erhvervsskolerne
- selv om vi i Danmark taler meget om, hvor slemt det står til herhjemme, er det ikke nær så slemt som i de angelsaksiske lande, hvor adskillige erhvervsuddannelser er nedlagt og håndværkertraditioner dermed gået tabt – Japan og Tyskland er gamle håndværkernationer, og fx arbejder nu i USA japanske lærere på amerikanske erhvervsskoler
- i det moderne samfund er der plads til kloge hænder, men ikke til ufaglærte hænder.

Mattias Tesfayes foredrag var et spændende mix af konkrete oplysninger, personlige anekdoter og stort fagligt engagement!